

Om Listebåten "Prøven" og Kystlaget.

Vi har hatt båten siden den ble sjøsatt fra Brækneholmen båtbyggeri i 1993, de første årene sammen med Bradøya Kystlag i Kristiansand.

Her er litt om forhistorien: Listerbåten representerte noe nytt i norsk båthistorie. Den ble utviklet de første tiårene etter 1830. Det var drivgarnfiske etter makrell utenfor Listakysten som satte fart i utviklingen av båttypen.

Sommeren 1990 var Arne Emil Christensen ved Oldsakssamlingen i Lyngdal. Han kunne berette om en båt ved Gamle Kværnes bygdemuseum på Nord-Møre som han vurderte som en "ekte" listerbåt. Medlemmer i Sælør Kystlag søkte med en gang kulturstyret i Vest-Agder om penger til ei oppmålingsreise. Arne Emil Christensen sa seg villig til å gjøre arbeidet, og kulturstyret bevilget pengene. I juli 1990 målte Arne Emil Christensen båten. Tegningen ble gjort ferdige høsten samme år og er med som "midtsidebåt" i Forbundet Kystens medlemsblad nr. 4, 1990.

Christensen mener dette er en ekte listerbåt, blant annet fordi den er bygget med trenagler i huden, og spikret i stevnene. Fasongen er annerledes enn tilsvarende båter fra Hordaland og Ryfylke, og slankere enn båter fra Mandal-Kristiansand området. Christensen finner en rekke detaljer som er de samme som på Eilert Sundts bilde av en listerbåt.

I 1991 ble det opprettet en prosjektgruppe i daværende Sælør Kystlag, i dag Sælør og Lista Kystlag. Sammen med Bragdøya Kystlag ble det gjort framstøt overfor arbeidsmarkedsetaten i Farsund for å få bygd en kopi av båten i Gamle Kværnes bygdemuseum. Det var denne tiden i gang AMO kurs, der det ble laget små, åpne båter. Lista Yrkesskole (i dag Lista Videregående skole) sto for administrasjonen av kurset, eller det ble etter hvert kursene, flere i rekken. Reidar Jørgensen og Tore B. Johansen var lærere det året "Prøven" ble bygd.

Prøven er jo kjent i Farsunds bybilde, den blir brukt ved ulike arrangementer – slik som Kaperspill, Maritime dager, turer i skjærgården mm.

I dag er det Sælør og Lista Kystlag som står ansvarlige for drift og vedlikehold av båten. Det er mye arbeid å vedlikeholde en trebåt, og nå som den er over 30 år, ønsket vi å få en gjennomgang av faglærte båtbyggere fra Bragdøya Kystlag. Se vedlegg: Utbedring av feil og mangler på Prøven.

I Kystlaget er vi stolte over å kunne ta vare på denne båttypen som har betydd så mye for så mange på kysten her sør, gjennom snart 200 år.